

ÉRSEBÉSZET

PTE ETK MENTŐTISZT SZAK 2012

ARTÉRIÁS BETEGSÉGEK OSZTÁLYOZÁSA

Acut

- ◉ Embólia
- ◉ Trombózis
- ◉ Ruptura
- ◉ Dissectió

Krónikus

- ◉ Occlusió
- ◉ Leszorítás
- ◉ Usuráló plakk
- ◉ Dilatáció
- ◉ Daganat

ÉRELZÁRÓDÁS KÓRÉLETTANA : BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK

- ◉ Stenozis - 80%-nál kritikus
- ◉ Vér áramlása: lamináris , turbulens
- ◉ Vér sűrűsége
- ◉ Vér viszkozitása
 - Plazma 200x, vér 400x mint a vízé
- ◉ Vvt elasticitás
- ◉ Vvt aggregáció hajlam
- ◉ Trombocyta adhesió

ÉRBETEGSÉGEK OSZTÁLYOZÁSA TÜNETEK SZERINT

Acut : hirtelen kezdet, markáns panasz,
jelentős functió kiesés

Krónikus :

- ◉ I st.: jól kompenzált
- ◉ II.st.: terhelésre jelentkező intermittáló tünet
- ◉ IIIst: nyugalmi tünetek, kimerülő kompenzáció
reverzibilis szövetkárosodás
- ◉ IVst.: irreverzibilis szövetelhalás

ÉRBETEGSÉGEK - VIZSGÁLÓ MÓDSZEREK

- ◉ Anamnézis, inspectio, palpatio
 - ◉ Auscultatio
 - ◉ Labor diagnosztika
 - ◉ Doppler UH - olyan helyen is mérhető a vértömés, ahol nincs pulzáló áramlás
- Doppler index : alsó végtag/ felső végtag
norm: 1.2
- claudicatio tünet : 0.5-0.7
- nyugalmi fájdalom : 0.4

VIZSGÁLÓ MÓDSZEREK

- ◉ Duplex UH (carotis vizsgálata)
- ◉ Angiographia (kontrasztanyagós RTG)
technika: Seldinger, Dos Santos
- ◉ DSA : digitális subtractio angiographia
- ◉ CT angiographia (hasi erek)
- ◉ MR angiographia (intracraniális erek)
- ◉ Angioscopia

VERŐÉRBETEGSÉGEK : TERÁPIÁS LEHETŐSÉGEK

- Rizikófaktorok kiiktatása
nikotin, lipid- cukor anyagcsere,
viszkozitás, mozgás, testsúly
hypertonia, cardiális komp.,

GYÓGYSZERES KEZELÉSI LEHETŐSÉGEK

- ◉ Anticoaguláns terápia :
heparin, LMWH, cumarin
- ◉ TCT aggregáció gátlás
clopidogrel, aspirin származékok
- ◉ Vasodilatatio
/ veszélye : steal effectus /
- ◉ Isovolaemiás haemodilutio
- ◉ Reológiai korrekció (macromolekulák)

MŰTÉTI KEZELÉSI LEHETŐSÉGEK

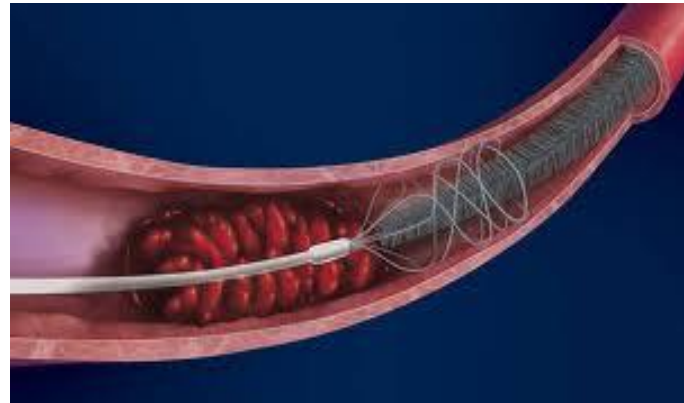
- ◉ Sympatectomia - pl. lumbális sympaticus dúcok eltávolítása
- ◉ Decompressiós eljárások -
pl. nyaki borda, ill.
popliteális decompressio
- ◉ Embolectomia, thrombectomia-

Fogarty ballon katéter

MŰTÉTI KEZELÉSI LEHETŐSÉGEK II.

- TEA - thrombendarterectomia - thrombus eltávolítása az intimával együtt -
tipusai : nyitott, zárt (gyűrűs eszközzel)
- Pótlás - beteg érszakasz eltávolításával
- Érplasztika

MŰTÉTI KEZELÉSI LEHETŐSÉGEK III.

- Bypass - áthidalás

(leggyakoribb rekonstrukció)

- Felhasználható graft típusok:

- Saját véna
- Más emberből ill. állatból véna
- Műanyagok : dacron ill. teflon polimer

- Laparoscopos, endoscopos módszerek

ARTERIÁS EMBOLIA

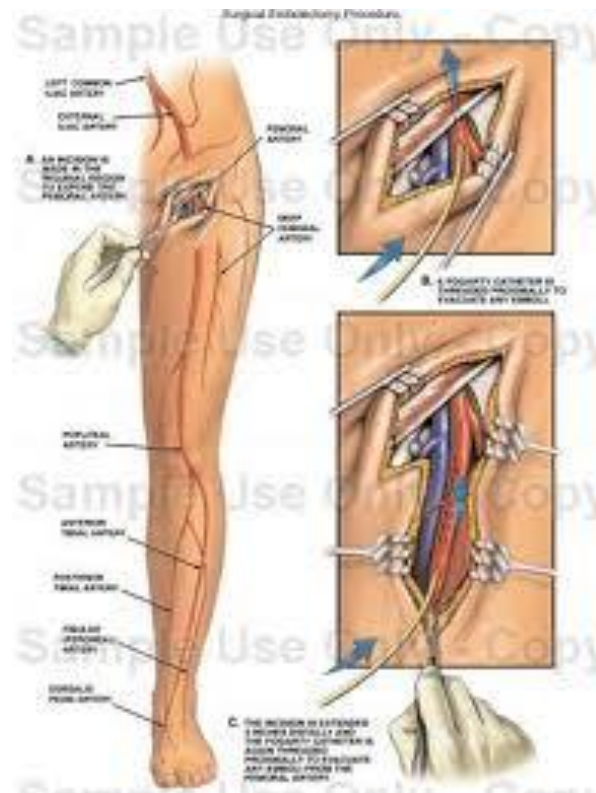
- Ok: vérlvadék ill. egyéb fragmentum véráramba jutása
- Leggyakoribb localizáció: bifurcatioknál
 - a.carotis 30%
 - a.femoralis 20%
 - aorta 20%
 - a.poplitea 15%
 - Felső végtag 10%
 - viscerális 5%

EMBOLIA TÜNETEI

- ◉ Hiperakut kezdet
- ◉ Jelentős fájdalom
- ◉ Végtag sápadt, fehér
- ◉ Bőrhőmérséklet csökken
- ◉ Distalis pulzus eltűnik
- ◉ Érzés-, mozgáskiesés

ARTERIÁS EMBOLIA TERÁPIA

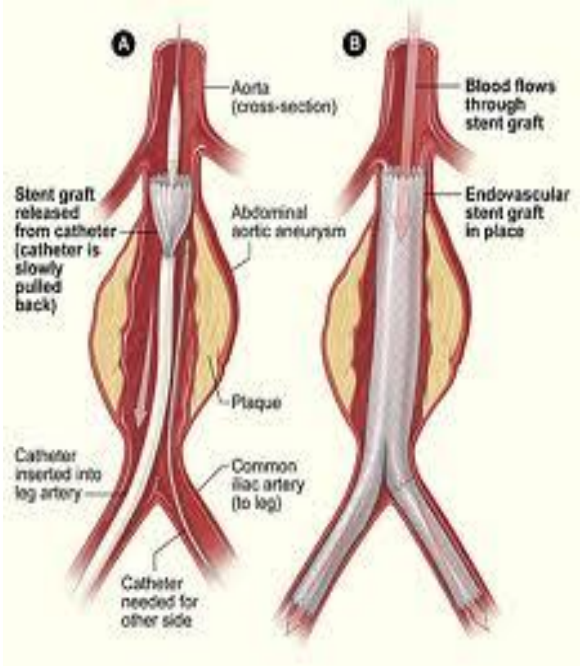
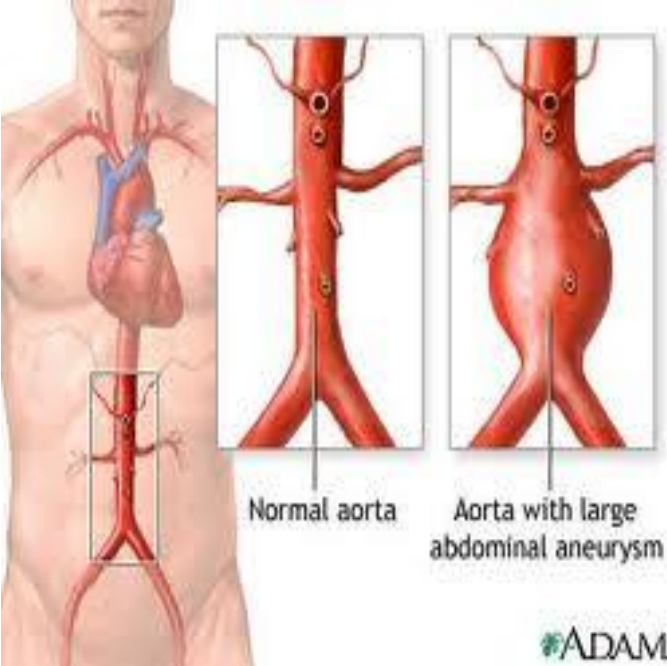
- Heparin iv.
- Fájdalomcsillapítás
- Infúzió
- Szállítás:
süllyesztett végtag
- Embolectomia

ANEURYSMÁK

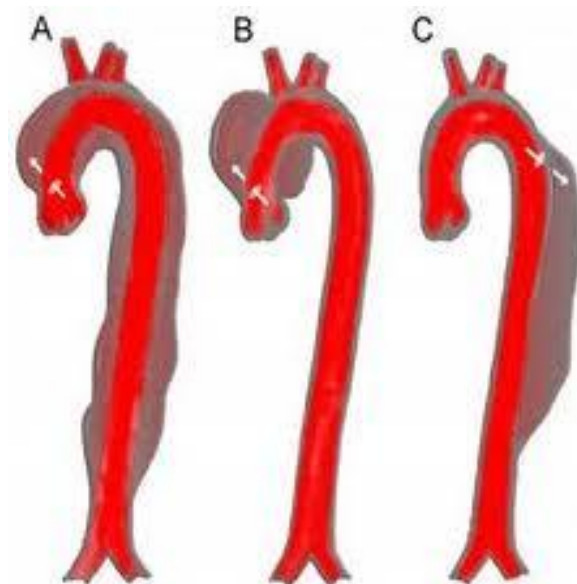
- ◉ Magas kockázatú, növekvő számú kórkép
- ◉ Populáció 2%-a érintett
- ◉ Ok: arteriosclerózis, hypertonia, kötőszöveti gyengeség, trauma, infectio
- ◉ Szövődményei: ruptura, embolizáció, trombozsis, perforáció, kompressio
- ◉ Kezelése: műtét (ha a beteg operálható)

AORTA ANEURYSMA

AORTA DISSECTIO

- ◉ Ok: hypertonia, aortastenozis
- ◉ Tünet: jelentős mellkasi fájdalom
- ◉ Eltűnő pulzusok
- ◉ Gyorsan változó status
- ◉ Terápia: műtét
(extracorporális keringésben)

ARTERIÁS BETEGSÉGEK KEZELÉSE

Több módszer párhuzamosan !

- ⊙ Rizikófaktor csökkentése
- ⊙ Kísérőbetegség kiiktatása
- ⊙ Collaterális keringés fokozása
- ⊙ Stenózisok, occlusiók kiküszöbölése
- ⊙ Alkalmazkodás a csökkent vérellátáshoz

VÉNÁS BETEGSÉGEK SEBÉSZETE

- ◉ Acut - krónikus
- ◉ Felületetes - mélyvénák

THROMBOPHLEBITIS SUPERFICIALIS

- Ok: vénás pangás, locális trauma, társbetegség
- Meleg, vörös, fájdalmas vénaszakasz
- Később duzzadt végtag, hőemelkedés
- Konzervatív kezelés:
 - gyulladáscsökkentők
 - rugalmas pólya

*ellenjavalt: fektetés, antibiotikum,
anticoag.th.*

MÉLYVÉNÁS TROMBOZIS

- ◉ Acut mélyvénás occlusio
- ◉ Fájdalmas, feszes végtag
- ◉ Kezdetben kékes-vörös, majd livid
„phlegmasia coerulea dolens”
- ◉ Periferiás pulzus gyengül, eltűnik
- ◉ Ischamiás tünetek
- ◉ Érzés-, mozgáskiesés
- ◉ Necrozis, gangrena
- ◉ Szövődmény: pulmonális embolia

MVT KEZELÉSI LEHETŐSÉGEK

- ◉ Anticoaguláns terápia
- ◉ Fibrinolyticus kezelés
- ◉ Sebészi terápia

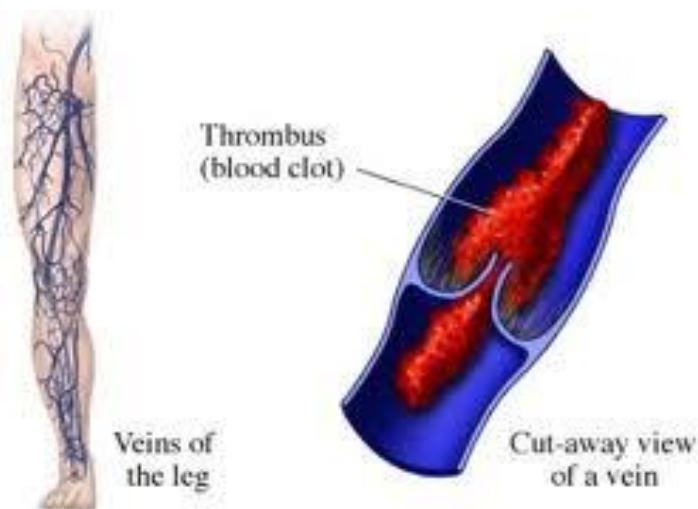
- ◉ Hospitalizáció (?)
- ◉ Ágynyugalom (?)

FELÜLETES VÉNÁK KRÓNIKUS BETEGSÉGEI

- Primer varicozitas
- Oka: vénafal gyengeség,
billentyű elégtelenség

Formái:

főtörzsi- oldalági varicositas,

FELÜLETES VÉNÁK KRÓNIKUS BETEGSÉGEI

- ◉ Konzervatív kezelés
- ◉ Scleroterápia
- ◉ Műtét:
 - Crossectomia
 - stripping
 - perforáns ligatura

POSTTROMBOTIKUS SYNDROMA

- ⦿ Mélyvénák krónikus keringési zavara
- ⦿ Tünetei: oedema, varixok kialakulása, ulcus
- ⦿ Terápia: varicectomy , kompressios kötés
fekély kezelése (fedés, loc. terápia)